

**Sprawozdanie z realizacji Gminnego
Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie w Gminie Sędziejowice na lata
2021-2025 za rok 2021**

Sędziejowice, marzec 2022

Wstęp

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 został przyjęty Uchwałą Nr XXXV/271/21 Rady Gminy Sędziejowice z dnia 30 września 2021 r.

Celem głównym Programu jest Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz rozwój skutecznego systemu wsparcia i interwencji dla osób doznających i stosujących przemoc.

Program określa również **cele szczegółowe**:

1. Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie przemocy w rodzinie, sposobów jej przeciwdziałania oraz zwiększenie wrażliwości społecznej.
2. Zapewnienie możliwości wsparcia dla osób doznających przemocy i działań wobec osób stosowanych przemoc.
3. Zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy w rodzinie poprzez współpracę międzyinstytucjonalną oraz podnoszenie kompetencji osób zajmujących się wsparciem.
4. Monitorowanie działań oraz ocena natężenia zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy.

Adresatami Programu są rodziny i osoby, które ze względu na przemoc w rodzinie wymagają wsparcia społecznego, osoby zagrożone przemocą, osoby stosujące przemoc w rodzinie, świadkowie przemocy w rodzinie, dzieci i młodzież, przedstawiciele instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy, społeczności lokalnej.

Realizatorzy Programu: Urząd Gminy, Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Sędziejowicach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziejowicach, Punkt Konsultacyjny, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sędziejowicach, placówki oświatowe na terenie gminy, Gminny Ośrodek Zdrowia w Sędziejowicach, Komendę Powiatową Policji w Łasku, Sąd Rejonowym i Prokuraturę Rejonową w Łasku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łasku, Poradnię Uzależnień w Łasku, organizacje pozarządowe oraz sołtysów i rady sołeckie.

Monitorowaniem realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 oraz czuwaniem nad prawidłowym wykonywaniem zadań zajmuje się Koordynator – kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziejowicach. Zgodnie z zapisami Gminnego Programu, Zespół Interdyscyplinarny corocznie w terminie do dnia 31 marca przedkłada Radzie Gminy Sędziejowice sprawozdanie z realizacji Programu.

I. Realizacja celów Programu:

CEL GŁÓWNY:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz rozwój skutecznego systemu wsparcia i interwencji dla osób doznających i stosujących przemoc.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie przemocy w rodzinie, sposób jej przeciwdziałania oraz zwiększenie wrażliwości społecznej:
 - w roku sprawozdawczym prowadzono działania informacyjne dla ofiar i sprawców przemocy;
 - edukacja społeczności lokalnej, w tym edukacja dzieci i młodzieży w szkołach nt. przemocy poprzez: rozdawanie ulotek, pogadanki z pedagogami i policjantami;
 - rozpowszechnianie informacji dot. telefonu zaufania: Niebieska Linia na stronach internetowych.

2. Zapewnienie możliwości wsparcia dla osób doświadczających przemocy i działań wobec osób stosujących przemoc:

- praca socjalna prowadzona przez pracowników tut. Ośrodka Pomocy Społecznej w rodzinach uwikłanych w różnego rodzaju konflikty;
- prowadzenie Punktu Konsultacyjnego m. in dla osób dotkniętych i stosujących przemoc;
- motywowanie do udziału w programach korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc – nie było chętnych osób;
- udzielanie pomocy rodzinom doświadczającym przemocy poprzez realizację procedury „Niebieska Karta”.

3. Zwiększenie skuteczności ochrony osób doświadczających przemocy w rodzinie poprzez współpracę międzyinstytucjonalną oraz podnoszenie kompetencji osób zajmujących się wsparciem:

- organizowanie szkoleń dla osób zajmujących się pomocą osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w 2021 roku uczestniczyli w dwudniowym szkoleniu zorganizowanym przez Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi pn. „Cykl szkoleń dla Zespołów Interdyscyplinarnych i członków grup roboczych z terenu Województwa Łódzkiego realizowane w lipcu i sierpniu 2021r.” W tym Procedura Niebieskiej Karty w okresie pandemii, ustawa antyprzemocowa, przygotowanie ZI/GR do pracy z trudnym klientem. Zespół chętnie uczestniczy w webinarach dot. przemocy i dostrzega potrzebę dalszego kształcenia się w tej dziedzinie.

4. Monitorowanie działań oraz ocena natężenia zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy:

- liczba interwencji związanej z przemocą Komisariatu Policji w Widawie
135 interwencji domowych z tego 42 dot. przemocy domowej.
- monitorowanie procedury „Niebieska Karta”

Członkowie grupy roboczej monitorują sytuację rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy. Po sporządzeniu Niebieskiej Karty A zostaje powołana grupa robocza – specjaliści z różnych obszarów działania (np. pracownik socjalny, funkcjonariusz policji), podejmujący działania zmierzające do ustania przemocy w rodzinie. Członkowie ustalają plan działania w danej procedurze. Określają częstotliwość monitoringu sytuacji rodziny. Na tym etapie mogą podjąć decyzję o prowadzeniu monitoringu po zakończeniu procedury. Okres monitorowania wynosi zazwyczaj około 3 miesięcy. Sytuację rodziny monitoruje pracownik OPS, który zajmuje się sprawami pomocy w danym ośrodku.

Po zakończeniu okresu monitorowania, w sytuacji gdy rodzina korzysta ze wsparcia danego OPS sytuację rodziny może monitorować pracownik socjalny, prowadzić rozmowy i na bieżąco być w sytuacji rodziny.

Po ustaniu procedury NK, rodzinę odwiedza również policjant dzielnicowy. W tym przypadku długość monitoringu zależy od wielu okoliczności np. od konfliktu z prawem w rodzinie.

Procedura Niebieskiej Karty jest zakańczana, gdy przemoc w rodzinie ustanie i zachodzi przypuszczenie, że zjawisko to w określonej rodzinie już nie wystąpi. Nie jest również błędem, jeżeli członkowie grupy roboczej z chwilą podejmowania decyzji o zakończeniu prowadzenia działań w danej rodzinie postanowią zakończyć monitoring.

II. Zespół Interdyscyplinarny

Podstawą prawną funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Sędziejowicach jest:

- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249)
- Zarządzenia zmieniającego Nr 87/19 z dnia 17 października 2019 na Zarządzenie Nr 213/19 Wójta Gminy Sędziejowice z dnia 21 grudnia 2020r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego dla Gminy Sędziejowice na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Regulaminu działania Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w Gminie Sędziejowice.
- Uchwały Rady Gminy Sędziejowice Nr V/33/11 z dnia 24 marca 2011r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

1. Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji łącząca swoje zasoby na zasadzie systemowej współpracy, w celu niesienia pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałaniu zjawisku przemocy na terenie gminy Sędziejowice.

Zespół Interdyscyplinarny został powołany Zarządzeniem Nr 213/19 Wójta Gminy Sędziejowice z dnia 21 grudnia 2020r. w którego skład wchodzi:

1. Monika Aleksandrowicz (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej)
2. Aleksandra Polak (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej)
3. Anna Kowalczyk (Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1)
4. Beata Piechulska (Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)
5. Kamil Mocherek (Komisariat Policji w Widawie)
6. Wioletta Zięterska (Zespół Szkół Rolniczych)
7. Katarzyna Mikła (Gminny Ośrodek Zdrowia)
8. Ryszard Cyran (Zespół Szkół w Marzeninie)
9. Justyna Kmiecik (Stowarzyszenie Sędziejowice na plus)
10. Marta Smolak-Pałatyńska (Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)
11. Arkadiusz Glinkowski (Sąd Rejonowy w Łasku)

2. Zadania podejmowane na terenie Gminy Sędziejowice.

Na podstawie § 11-16 rozporządzenia w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta".

Zespół Interdyscyplinarny funkcjonujący na terenie gminy Sędziejowice ma za zadanie integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art.9a ust.3 i 5 ustawy, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół jest odpowiedzialny za strategię rozwiązywania problemów wynikających z przemocy, ustalenia procedur i podejmowanie decyzji mających wpływ na realizację zadań. W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołuje grupy robocze. Sytuacja pandemii w 2021 roku z pewnością utrudniła funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i

możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy a także podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury „Niebieska Karta”.

3. Działania podejmowane w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc w rodzinie to intencjonalne, jednorazowe albo powtarzające się działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, a także wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające osoby z rodziny na niebezpieczeństwo utraty zdrowia lub życia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną. To działania powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym, wywołuje cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Działania podejmowane w obszarze przeciwdziałania przemocy mają bardzo szeroki zakres. Obejmują działania profilaktyczne, interwencyjne i administracyjne. Zarówno interwencja jak i administracja jest realizowana zgodnie z przepisami prawa. Znaczące są działania profilaktyczne, które polegają na edukacji środowiska lokalnego oraz wspieraniu rodziny w wypełnianiu jej najważniejszych funkcji zanim pojawią się problemy zagrożenia przemocą domową.

Dodatkowy stres wynikający z pandemii był czynnikiem ryzyka. Zatem rolą pracownika socjalnego było zadbanie o kompleksowe wsparcie rodziny pomimo trudności. Zachowując zasady wzajemnego bezpieczeństwa opracowano system współpracy na rzecz rodziny, począwszy od specjalistów tj. psycholog oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz rodziny, w tym placówki oświaty, ochrony zdrowia, policji, sądu. Pomimo trudnych okoliczności, udało się realizować działania na rzecz rodzin zgodnie z wcześniejszym planem, który ze względu na wprowadzane ograniczenia trzeba było często weryfikować.

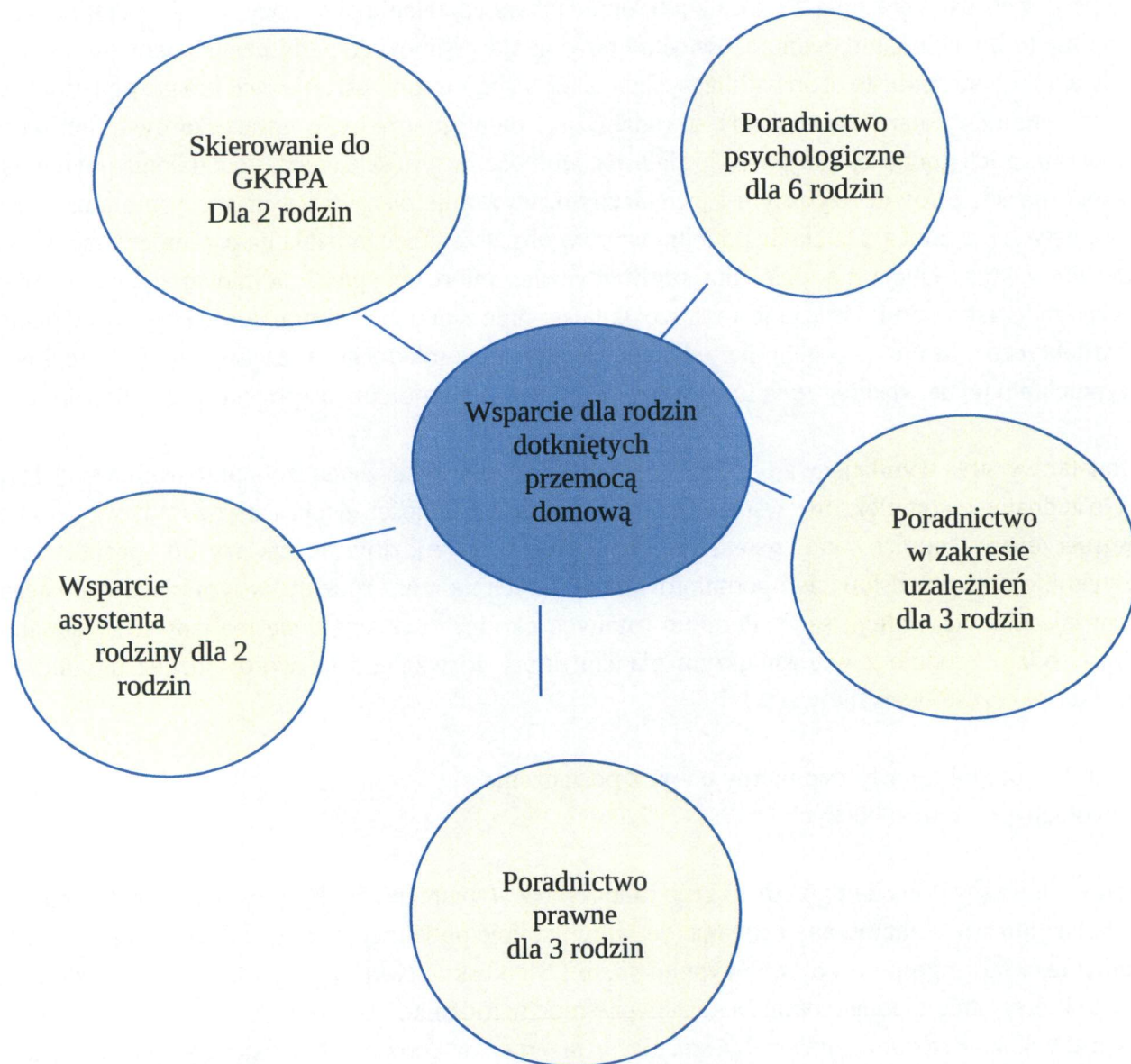
W 2021r. Zespół Interdyscyplinarny odbył 4 posiedzenia.

Powołano 13 Grup Roboczych.

Przewodniczący powołał ogółem 13 grup roboczych z wypełnieniem „Niebieskiej Karty C”, na którą była każdorazowo zapraszana osoba co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, a także grupy robocze z wypełnieniem „Niebieskiej Karty- D”, na które wzywa się osobę co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

Plan działań w stosunku do osoby stosującej przemoc w rodzinie jest ustalany bez względu na stawiennictwo tej osoby. W wielu przypadkach tzw. sprawcy nie kwalifikują popełnionych przez siebie czynów jako przemocy, unikają współpracy z członkami grup roboczych, nie stawiają się na wysyłane im zaproszenia.

III. Działania pomocowe prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziejowicach oraz w Punkcie Konsultacyjnym w odniesieniu do osób uwikłanych z problemem przemocy w rodzinie.

IV. Procedura „Niebieska Karta”

Podczas pierwszego kontaktu z osobą doznającą przemocy otrzymuje ona formularz „Niebieska Karta - B”, opisujący najważniejsze przestępstwa związane z przemocą domową wraz z informacją o miejscach na terenie Gminy Sędziejowice i powiatu łaskiego, do których może zwrócić się o pomoc.

Po wypełnieniu „Niebieskiej Karty - A” oryginał dokumentu niezwłocznie (w ciągu 7 dni) jest przekazywany do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Sędziejowicach.

Dla każdej rodziny Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołuje indywidualnie grupę roboczą, której przekazuje „Niebieską Kartę – A” (w ciągu 3 dni).

Grupa robocza spotyka się z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz osobą, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, m.in. w celu uzupełnienia informacji na drukach „Niebieskiej Karty - C” i „Niebieskiej Karty - D” oraz opracowania i realizacji planu pomocy rodzinie. Spotkania są organizowane w taki sposób, aby zagwarantować osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie poczucie bezpieczeństwa i nie narażać jej na spotkanie ze sprawcą. Osobę, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na spotkanie grupy roboczej zaprasza Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w Sędziejowicach.

Wszczęcie i prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” nie wymaga zgody osoby, co do której istnieje podejrzenie, że została dotknięta przemocą w rodzinie. W trakcie prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” należy podjąć działania motywujące osobę do współpracy.

Zakończenie procedury wymaga wskazania przesłanki do zakończenia, określonej w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz jednogłośnej decyzji przy obecności wszystkich członków grupy roboczej.

W roku sprawozdawczym do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego ogółem wpłynęło 8 Niebieskich Kart założonych przez Komisariat Policji w Widawie.

W 2021r. prowadzono procedury „Niebieska Karta w 13 rodzinach z czego:

- w 6 rodzinach kontynuowano procedurę Niebieskiej Karty rozpoczętą w 2020r.
- w 7 rodzinach Niebieskie Karty założono w 2021r.
- w 1 rodzinie udokumentowano dwukrotnie zdarzenie stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur Niebieska Karta.

Zgodnie z uzyskanymi zgłoszeniami w 2021r. w 7 rodzinach wystąpiło zjawisko przemocy w rodzinie.

W ramach realizacji procedury i pracy z rodziną pracownicy stosowali zasady reżimu sanitarnego i ostrożności w celu wzajemnego bezpieczeństwa. W każdym przypadku wymagającym bezpośredniej interwencji pracownicy socjalni pracowali w środowisku.

Na terenie Gminy prowadzona jest dystrybucja ulotek i informacji (na stronie BIP i tablicy ogłoszeń GOPS) na temat przemocy, jej skutków, możliwości uzyskania pomocy.

V. Podsumowanie

Reasumując dominującą formą przemocy występującą w rodzinach w 2021 roku była przemoc fizyczna, dotyczyła 21 osób we wszystkich rodzinach objętych procedurą „Niebieskiej Karty”. W drugiej kolejności aż w przypadku 12 osób dochodziło do przemocy psychicznej. W rodzinach objętych procedurą zwykle występuje dwie lub kilka form przemocy. Analizując sytuację środowisk z problemem przemocy nie można pominąć struktury rodziny. Problem przemocy w gminie Sędziejowice najbardziej dotyczy rodzin z jednym i dwójką dzieci, a najrzadziej występuje w rodzinach wielodzietnych.

Analizując sytuację ekonomiczną rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”, zauważalny jest fakt, że problem dotyczy w zdecydowanej większości środowisk z poza systemu pomocy

społecznej (11 rodzin), natomiast tylko 3 rodziny były objęte pomocą społeczną. Zatem sytuacja ekonomiczna nie warunkuje wystąpienia problemu przemocy domowej.

Wśród domniemanych sprawców przemocy są wyłącznie mężczyźni (14 osób). W kategorii grupy wiekowej wśród domniemanych sprawców przemocy dominują osoby w wieku 31- 40 lat i 41- 50 lat- najczęściej jest przemoc wobec partnerów/ małżonków. W grupie osób stosujących przemoc aż 11 osób było pod wpływem alkoholu w trakcie interwencji służb społecznych. Zatem u osób stosujących przemoc występuje problem uzależnienia.

Wśród domniemanych ofiar przemocy są kobiety (15 osób). Wśród domniemanych ofiar przemocy dominują osoby w wieku 31- 40 lat i 41- 50 lat- najczęściej jest przemoc wobec partnerów/ małżonków oraz osoby w wieku 60+.

Analizując sytuację na rynku pracy domniemanych ofiar przemocy należy zauważyć, że 12 osób ze wskazanej grupy pracuje zawodowo. Tylko część wskazanej grupy, bo 9 to osoby niepracujące zatem zależne (w tym osoby bezrobotne, renciści, emeryci, małoletni).

Pomimo trudnej sytuacji w kraju, spowodowaną zagrożeniem epidemiologicznym ofiary przemocy domowej i sprawcy przemocy mogli liczyć na wsparcie lokalnych służb i instytucji, które na co dzień zajmują się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Sytuacja rodzin w których występuje zjawisko przemocy i jest wszczęta procedura „Niebieska Karta” systematycznie były monitorowane przez pracowników socjalnych i dzielnicowego Komisariatu Policji w Widawie.

Sporządziła:

Aleksandra Polak

Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego

P.O. KIEROWNIKA
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Sędziejowicach

Monika Aleksandrowicz